

Společnost pro talent a nadání /STaN/ zve na setkání s americkým psychologem Trevorem Tebbsem, významným odborníkem v diagnostice a psychoterapii nadaných:

www.psychologytoday.com/us/blog/attention-training/201406/nature-the-gifted-learner-interview-dr-tebbs

Workshop bude tlumočen do češtiny. Koná se v úterý **15. října 2019** od 15 hodin (prezence od 14,30) na radnici Prahy 13. Doporučujeme zejména psychologům a psychiatrům.

Protože chceme přispět ke zvýšení informovanosti o problematice, je účast bezplatná. Je ale nutno přihlásit se (jméno, obor, pracoviště/škola, kontakt) nejpozději do **11. 10. 2019**, na e-mail: vondrakova@gmail.com

Bližší informace budou na www.talent-nadani.cz

Osobní

V třetím čtvrtletí letošního roku oslavila své významné životní jubileum řada našich členů. Upřímně gratulujeme!

Milana Alblová	Eva Pávková
Hana Fojtíková	Karel Plocek
Jaroslava Horváthová	Ilona Preslová
Olga Jílková	Libor Pytel
Dana Kolářová	Rudolf Roub
Tamara Kopecká	Blanka Šestáková
Nad' a Kravcivová	Stanislav Štech
Karel Kříž	Jana Vítová
Dagmar Mahlerová	Petr Weiss
Jana Nováčková	

Damián Kováč jubilující, aktuální a aktivní

Dne 3. srpna 2019 se dožil devadesáti let prof. PhDr. Damián Kováč, DrSc. Je jedním ze zakladatelů moderní psychologie v Československu. Vytvořil a se spolupracovníky realizoval více jak 30 výzkumných projektů, zejména experimentálních. Výsledky byly publikovány v 18 odborných monografiích a ve

více jak 500 časopiseckých studiích a článcích. Byl vysokoškolským učitelem, zakladatelem Bratislavské školy experimentální psychologie. Známe ho jako osobnost nesmírně vitální a jako vášnivého diskutéra.

Starší generace českých psychologů si připomíná jeho novátorské působení v roli předsedy Československé psychologické společnosti při ČSAV v letech 1978–1983; od roku 1960 do roku 1991 byl ředitelem Ústavu experimentální psychologie SAV. K jeho významným organizačním počínům patří iniciování setkávání psychologů podunajských zemí (1967–2003), které byly příležitostí i pro české psychology překonávat bariéry typu „železná opona“ a bez poklonování navazovat důležité mezinárodní kontakty. Rád vzpomíná na své působení na Vídeňské univerzitě v letech 1968–1969.

Proč je jeho „teória všeobecnej psychológie“, proč jsou jeho názory a stanoviska aktuální zejména dnes? Do diskuzí o vymezení předmětu psychologie vstoupil svou koncepcí člověka jako jednoty bio-psycho-socio-kulturně-spirituální. To slovní spojení se může zdát jako nadbytečné, vždyť předmět psychologie je jasně dán a zdůvodněn. Musíme si však přiznat, že i v dnešní době musíme sobě i jiným svoje paradigma psychologie zdůvodňovat. Můžeme diskutovat, zda i v psychologii dochází po fázi normální vědy k revolucím, či zda je pro popis a vysvětlení vývoje spíše vhodnější Lakatosova koncepce výzkumných programů. Alespoň v odborných společnostech bychom se však měli zamýšlet nad vlivem vládnoucích ideologií na definování předmětu psychologie a způsobu odpovědi na otázky, které z něho vyplývají. Jubilant vždy zdůrazňoval, že psychologie je vědou multiparadigmatickou, kde by ve věcných diskuzích a z výsledků praxe měly jednotlivé směry prokazovat svoji validitu. Žijeme a pracujeme však ve světě, kde řečeno s F. Breuerem z Univerzity v Münsteru, „výsledky psychologických výzkumů jsou prezentovány tak, aby splňovaly očekávání zadavatele, a tím legitimizovaly jeho ekonomické a politické závěry“ (2010).

Prof. Kováč se podílel na konstituování psychologie jako samostatné profesní disciplíny. Její vymezení se dělo ve stínu ideologie, která vycházela z nepsychologických sociálních kategorií, a zejména aplikované psychologické disciplíny se musely stýkat a potýkat s jinými „vědami o člověku“.

Mladší generace má možnost poznat jubilanta z jeho monografie *Teória všeobecnej psychológie* (Bratislava: Veda, 1985) – „psychické javy už netreba pokladať za konštrukty, ale za realitu“ (!!)). Z názvu další monografie, *Psychológiou k metanoi*, Veda, Bratislava 2007, si čtenáři možná neuvědomí, že v ní autor poskytuje psychologii cenné metodologické argumenty pro dnešní diskuze a dává jim metanoi, naději. Najdou v ní např. oporu pro argumentaci ve prospěch tzv. celostního přístupu v diagnostice v kapitole *Psychodiagnostika má byť integračná*. Jeho kapitola věnovaná vlastnostem slovenského národa, s laskavě formulovanou kritičností může být inspirací i pro mladé české badatele. V době, kdy se slovo národ považuje za téměř neslušné, mohou metodologicky

navázat na úvahy jubilantovy, i na Rostoharovu práci *Národnost a její mravní význam*, když už nechceme zmínit Wilhelma Wundta, abychom se nestali podivíny pohybujícími se v kulisách 19. století.

Oslavenec doporučuje naší pozornosti svoji nejnovější rozsáhlou monografii *Život s psychologií v totalite a demokratizácii*, kterou připravuje do tisku.

Jiří Dan

PUBLIKACE K RECENZOVÁNÍ

Ve spolupráci s některými nakladateli Vám nabízíme následující tituly k recenzování ve Zpravodaji ČMPS nebo v E-psychologii. Titul Vám zašleme na vyžádání, vypracovanou recenzi prosíme poslat e-mailem přibližně do šesti týdnů po odeslání. Kniha zůstává autorovi recenze.

V případě, že o jeden titul projeví zájem více recenzentů, mají přednost členové ČMPS.

Kontakt: cmps@ecn.cz

1. Kučírek, J. a kol. (2017). *Aplikovaná psychologie: vybraná témata*. Praha: Grada. 234 s.
2. Le Bon, G. (2016). *Psychologie davu*. Praha: Portál. 175 stran.
3. Špatenková, N. a kol. (2017). *Krize a krizová intervence*. Praha: Grada. 285 stran.
4. Krejčová, L. (2019). *Dyslexie: psychologické souvislosti*. Praha: Grada. 248 stran.
5. Moree, D. (2015). *Základy interkulturního soužití*. Praha: Portál. 204 stran.
6. Lacinová, L. a kol. (2018). *Všichni moji blízcí: adolescenti a dospělí kolem nich*. Brno: Masarykova univerzita. 115 stran.
7. Masopustová, Z., Daňsová, P., Lacinová, L. a kol. (2018). *Jak to mají mámy: psychologický výzkum mateřství*. Brno: Masarykova univerzita. 123 stran.

Uveřejňované příspěvky včetně inzerce nemusí vyjadřovat názory Rady ČMPS.
Přijímají se elektronicky, na adrese: cmps@ecn.cz
Redakční uzávěrka prosincového čísla je 15. listopad 2019.